

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Τετάρτη 9 Ιουλίου 1997

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΣΟΛΩΜΟΥ 46 - 10682 - ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 3838.597 - 3805.459

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

ΤΕΤΑΡΤΗ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ 1997

ΟΜΙΛΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΜΙΛΤΙΑΔΗ ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σας ευχαριστώ κυρίες και κύριοι για την παρουσία σας σήμερα εδώ, παρουσία που έχει να κάνει με την απόφασή μας να προχωρήσουμε στο μεγάλο εγχείρημα της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης, σύμφωνα με τα ζητήματα που τέθηκαν στην προηγούμενη συνεδρίασή μας στις 18 Ιουνίου.

Να θυμίζω ότι τα θέματα που σήμερα πρέπει να καταλήξουμε είναι:

1. Οι αρχές πάνω στις οποίες θα στηριχθεί η ασφαλιστική μας μεταρρύθμιση.
2. Η μέθοδος με την οποία θα προωθήσουμε αποτελεσματικά το διάλογο.
3. Πρέπει να δώσουμε από πλευράς κυβέρνησης πιστεύω διευκρινίσεις σε δύο θέματα ή σε κάποια θέματα που τέθηκαν από τους εργαζόμενους που το ένα απ' ότι είναι γνωστό είναι η 35ετία και το δεύτερο οι επικουρικές συντάξεις.
4. Και βέβαια να πούμε και δυο πράγματα για τη σωστή ενημέρωση των πολιτών. Το θεωρώ σημαντικό και το τελευταίο.

Να ξεκινήσω από το πρώτο, από τις αρχές που πρέπει να διέπουν τον κοινωνικό διάλογο. Στο κείμενο της πρόσκλησης που σας έστειλα τον Μάιο του '97, αλλά και στην ομιλία μου ανέφερα πολύ συνοπτικά τις γενικές αρχές πάνω στις οποίες πρέπει να οικοδομηθεί η ασφαλιστική μεταρρύθμιση στη χώρα μας.

Είχα τότε πει επί λέξη "ο εξορθολογισμός και ο εκσυγχρονισμός του ισχύοντος συστήματος θα στηριχθεί στην υποχρεωτικότητα του συστήματος, την κρατική συμμετοχή, την ανταποδοτικότητα, την κοινωνική αλληλεγγύη, ενώ θα σεβαστεί ώριμα ασφαλιστικά δικαιώματα".

Πιστεύω ότι οι αρχές αυτές είναι ευρύτατης αποδοχής σήμερα, όπως τότε συμφωνήσαμε, καταθέτω μια αναλυτική παρουσίαση αυτών των αρχών και σας καλώ να συμφωνήσουμε να γίνει διάλογος πάνω σ' αυτά, για να αρχίσει πια ο διάλογος επί συγκεκριμένης θεματολογίας.

Και είναι αυτονόητο ότι αυτές οι αρχές δεσμεύουν όλους μας, δηλαδή την Κυβέρνηση, την Ολομέλεια, την Συντονιστική Επιτροπή, την

Επιστημονική Επιτροπή. Δεσμεύουν όλους όσους συμμετέχουν σ' αυτή τη μεγάλη προσπάθεια. Προσπάθησα να καταγράψω αυτές τις αρχές σε δέκα σημεία. Σας τα έχω ήδη δώσει. Δεν μπόρεσα να τα στείλω από χθες, αλλά νομίζω ότι βοηθάει το κείμενο που έχετε μπροστά σας.

1. Η πρώτη αρχή είναι η καθολική και υποχρεωτική ασφάλιση.

Τι σημαίνει αυτό. Δικαιούχοι της κοινωνικής ασφάλισης είναι όλοι οι εργαζόμενοι Έλληνες και οι αλλοδαποί που πληρώνουν εισφορές. Οποιος εργάζεται πρέπει υποχρεωτικά να ασφαρίζεται από τον νόμο, για τους κινδύνους ασφαλώς γήρατος, ασθένειας, αναπηρίας, θανάτου κλπ. Η ιδιωτική ασφάλιση δεν υποκαθιστά σε καμιά περίπτωση την υποχρέωση ασφάλισης στους κρατικούς φορείς κοινωνικής ασφάλισης.

2. Η αρχή της ανταποδοτικότητας.

Οι παρεχόμενες από τα ασφαλιστικά ταμεία παροχές, πρέπει να είναι ανάλογες των εισφορών και των χρόνων ασφάλισης. Αυτό προωθεί την ισότιμη αντιμετώπιση των πολιτών και τη βιωσιμότητα των ταμείων.

3. Χρηματοδότηση του συστήματος.

Το σύστημα χρηματοδοτείται με διαφανή κριτήρια και από το κράτος. Το τι σημαίνει με διαφανή κριτήρια αναφέρεται λίγο-πολύ στα παρακάτω.

4. Εκπλήρωση του κοινωνικού ρόλου των συντάξεων, στο πλαίσιο της κοινωνικής αλληλεγγύης και της αλληλεγγύης των γενεών.

Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να λάβουμε για ευπαθείς ομάδες και για τη διασύλαξη ενός ελάχιστου και εγγυημένου βιοτικού επιπέδου των συνταξιούχων. Είναι φανερό ότι η αλληλεγγύη των γενεών αποτελεί θεμέλιο του συστήματος.

5. Ισονομία στην κατανομή της κοινωνική συμμετοχής.

Το κράτος έχει την ίδια υποχρέωση απέναντι σε όλους τους πολίτες. Δεν θα υπάρξουν αθέμιτες διακρίσεις μεταξύ των πολιτών. Είναι φανερό ότι εδώ αναφέρομαι, όχι μόνο στους κρατικούς πόρους, αλλά και στους κοινωνικούς λεγόμενους πόρους.

6. Δυνατότητα επαύξησης απολαβών - αποφυγή ισοπέδωσης.

Επαγγελματικές ομάδες ή άτομα, πρέπει να μπορούν να επαυξάνουν την ασφάλισή τους, με τη βασική προϋπόθεση, να μην επιβαρύνονται τρίτοι ή το κοινωνικό σύνολο. Αυτό μπορεί να γίνει και με την παραχώρηση σε ομάδες ή άτομα της ευχέρειας να συμπληρώνουν με εισόδημά τους μέσα από επαγγελματικού, ομαδικού ή ατομικού χαρακτήρα συνταξιοδοτικά σχήματα.

7. Διαφάνεια στη χρηματοδότηση.

Κάθε είδους επιβαρύνσεις είτε συνίστανται σε επιβάρυνση των

συνταξιούχων, είτε των εργαζομένων, είτε των εργοδοτών, είτε του κρατικού προϋπολογισμού, αυτής ή της μέλλουσας γενιάς, πρέπει να ορίζονται και να κοστολογούνται. Δηλαδή προϋπόθεση είναι οι αναλογιστικές μελέτες.

8. Υποβοήθηση της αναπτυξιακής προοπτικής και ελαχιστοποίηση αρνητικών επιπτώσεων στην οικονομία.

Είναι φανερό κυρίες και κύριοι ότι η βιωσιμότητα των κοινωνικών ασφαλιστικών συστημάτων, συνδέεται με την ανάπτυξη και τα μακροοικονομικά μεγέθη της χώρας.

Συμμετοχή των ασφαλιστικών ταμείων στην αναπτυξιακή πορεία, μέσω της αξιοποίησης των αποθεματικών τους προς όφελος των ασφαλισμένων. Εξάλειψη αντικινήτρων στην αγορά εργασίας ή μεταξύ κλάδων παραγωγικής δραστηριότητας.

9. Σεβασμός των ώριμων ασφαλιστικών δικαιωμάτων.

Σ' αυτό περιλαμβάνεται όχι αιφνιδιασμός και αναστάτωση στον προγραμματισμό ζωής των ασφαλισμένων.

10. Λειτουργικός εκσυγχρονισμός του συστήματος και οι σχέσεις του με τον πολίτη.

Ο ασφαλισμένος πρέπει να αντιμετωπίζεται ως πολίτης με δικαιώματα, σε κάθε περίπτωση ως πελάτης του συστήματος. Έτσι, πρέπει να τεθούν κανόνες στη σχέση πολίτη-ταμείων. Ταυτόχρονα, πρέπει να μειωθεί στο ελάχιστο το κόστος που η συμμόρφωση με την ασφαλιστική νομοθεσία δημιουργεί στον εργοδότη.

Πηγαίνω στο δεύτερο θέμα μας, που είναι η διαδικασία διεξαγωγής του διαλόγου. Θα πω μερικά πράγματα συμπληρωματικά της πρώτης εισήγησης. Είχαμε συμφωνήσει ότι το κυρίαρχο όργανο είναι η Ολομέλεια, εμείς. Εδώ θα παίρνονται οι αποφάσεις. Εδώ που συμμετέχουν όλοι οι φορείς. Εδώ θα καταγράφονται συμφωνίες, εδώ θα καταγράφονται προσεγγίσεις και διαφωνίες.

Και σε ότι αφορά την κατάληξη του, πρέπει να υπενθυμίσω εδώ αυτό που ισχύει και για τον άλλο διάλογο, το είπα και την προηγούμενη φορά, θα καταλήγουμε ουσιαστικά σε τρεις ενότητες. Η πρώτη που είναι και η επιθυμητή, είναι η ομοφωνία, οι κοινά αποδεκτές θέσεις. Η δεύτερη είναι οι θέσεις ευρύτατης αποδοχής, με καταγραφή ασφαλώς της μειοψηφούσας άποψης.

Και η τρίτη ενότητα θα είναι θέσεις όπου δεν υπάρχει ευρεία αποδοχή ή υπάρχει διαφωνία πολλών μεγάλων οργανώσεων, οπότε καταγράφονται αυτές οι απόψεις. Μετά από τον προβληματισμό που αναπτύχθηκε την προηγούμενη φορά, αν θέλετε μετά και από την εμπειρία

που αποκτήσαμε από τον άλλο διάλογο που γίνεται για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση, καταλήξαμε να διαμορφωθεί και εδώ μία Συντονιστική Γραμματεία, η οποία θα αποτελείται από εκπροσώπους της Κυβέρνησης, των εργατικών και των εργοδοτικών οργανώσεων.

Αυτή η Γραμματεία προτείνεται να είναι 13μελής και να αποτελείται από:

- 4 εκπροσώπους της Κυβέρνησης
- 4 εκπροσώπους των εργατικών οργανώσεων
- 4 εκπροσώπους των εργοδοτικών οργανώσεων και
- 1 εκπρόσωπο των επιστημονικών φορέων.

Ο ένας από τους εκπροσώπους υποχρεωτικά είναι ειδικός επιστήμονας. Στόχος, ο σωστός συντονισμός των εμπλεκόμενων οργάνων (Ολομέλεια - Επιστημονική Γραμματεία). Ήταν μία πρόταση την οποία είχε κάνει και ο κ. Στράτος και είναι φανερό ότι πρέπει να υπάρξει σύνδεση, κατά συνέπεια ο ένας τουλάχιστον από τους εκπροσώπους πρέπει να είναι απ' αυτούς που συμμετέχουν στην Επιτροπή την Επιστημονική.

Ποιο είναι το έργο αυτής της Συντονιστικής Γραμματείας.

1. Η προετοιμασία των προτάσεων και η σύνδεσή της με την Επιστημονική Επιτροπή, τα πορίσματα της οποίας επεξεργάζεται πριν τα εισηγηθεί στην Ολομέλεια.
2. Η ανάθεση συγκεκριμένων θεμάτων για επεξεργασία από την Επιστημονική Επιτροπή.
3. Η αναζήτηση λύσεων για τη εξομάλυνση τυχόν αντιθέσεων.
4. Η διαμόρφωση θετικού κλίματος για την επίτευξη ευρύτερων συμφωνιών στην Ολομέλεια.

Και είναι φανερό ότι η διαδικασία συμπληρώνεται με την πρώτη εισήγηση, ομάδες δουλειάς, χρονοδιάγραμμα κλπ. Δεν θέλω να τα επαναλάβω.

Με βάση πλέον την Συντονιστική Γραμματεία και την Ολομέλεια, θέλω να σας καταθέσω το πλαίσιο λειτουργίας της Επιστημονικής Επιτροπής. Να τα ξεκαθαρίσουμε αυτά. Η Επιστημονική Επιτροπή Κοινωνικού Διαλόγου, είναι ανεξάρτητη και αυτοτελής στη διεκπεραίωση του έργου της.

Αποτελείται από επιστήμονες που υποδεικνύονται, αλλά δεν δεσμεύουν τους φορείς. Επεξεργάζεται εναλλακτικές προτάσεις, αναλύοντας τα πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα της κάθε πρότασης, και βέβαια την επεξεργασία την θέτει υπόψη της Συντονιστικής Επιτροπής. Η Συντονιστική Επιτροπή τις προωθεί για συζήτηση στην ολομέλεια της Επιτροπής Κοινωνικού Διαλόγου.

Τόσο η Συντονιστική Γραμματεία όσο και η Ολομέλεια, μπορούν να ζητήσουν την επιστημονική επεξεργασία συγκεκριμένων θεμάτων από την Επιστημονική Επιτροπή. Η Επιστημονική Επιτροπή παραδίδει σε τακτά διαστήματα εκθέσεις ή πορίσματα για συγκεκριμένα θέματα. Στα πορίσματα αυτά, τυχόν διαφωνίες θα αναφέρονται αιτιολογημένα, μεμονωμένα είτε ως πορίσματα μειοψηφίας.

Τα πορίσματα αυτά μπορούν να δοθούν στη δημοσιότητα, με ευθύνη όμως της Συντονιστικής Επιτροπής. Το πλαίσιο λειτουργίας της συμπληρώνεται από την προηγούμενη εισήγηση, που σημαίνει προϋπολογισμός υπό ομάδες, πρόσληψη συμβούλων, γραμματειακή υποστήριξη.

Κυρίες και κύριοι, πιστεύουμε ότι η Επιστημονική Γραμματεία πρέπει να δουλέψει έξω από οδηγίες, έξω από κατευθύνσεις. Όλο το εγχείρημα, πρέπει να στηριχθεί στη γνώση. Από εκεί και πέρα, είναι θέμα των φορέων του κοινωνικού διαλόγου και της κυβέρνησης να αξιοποιήσει τα πορίσματα της γνώσης της επιστήμης, προς το συμφέρον των πολιτών και των ασφαλισμένων.

Πιστεύω, ότι θα συμφωνήσουμε να κατοχυρώσουμε αυτοτελώς την επιστημονική της αποστολή. Εάν η Επιστημονική Επιτροπή παίρνει οδηγίες από την κυβέρνηση ή από τον καθένα χωριστά, είναι φανερό ότι θα έχει ακυρωθεί στην αφετηρία, ο προορισμός, η αποστολή της.

Μεταξύ άλλων, η επιτροπή θα εξετάσει, και νομίζω ότι είναι από τις πρώτες της δουλειές:

1. Τις επιπτώσεις των δημογραφικών εξελίξεων, με έμφαση στις άμεσες επιπτώσεις του συστήματος ασφάλισης.
2. Την άρση ανισοτήτων και αδικιών σε βάρος των ασφαλισμένων, που οφείλονται στην πολυνομία, στον κατακερματισμό των φορέων, στην σπατάλη πόρων.
3. Τον εξορθολογισμό και εκσυγχρονισμό των ταμείων, με επιμέρους στόχους την βιωσιμότητα και ομαδοποίηση, τον τρόπο διοίκησης και μηχανοργάνωσης.

Επιλέξαμε τον όρο ομαδοποίηση, ως ευρύτερο όρο. Δεν είμαστε έτοιμοι να απαντήσουμε εάν θα είναι συνεργασία, εάν θα είναι συγχωνεύσεις, αν θα είναι οτιδήποτε άλλο. Αυτά θα μας τα πει και θα μας κάνει τις προτάσεις της, η Επιστημονική Επιτροπή.

4. Την διεύρυνση των πόρων της κοινωνικής ασφάλισης, την αξιοποίηση της περιουσίας των ταμείων
5. Την προστασία της αγοραστικής αξίας των συντάξεων και την προστασία των χαμηλοσυνταξιούχων.
6. Την εξειδίκευση μεταβατικών διατάξεων τέτοιων, ώστε να επιτυγχάνεται στο μέγιστο βαθμό ο σεβασμός των ώριμων ασφαλιστικών

δικαιωμάτων.

Και είναι φανερό, ότι η Συντονιστική πια Επιτροπή και η Ολομέλεια, μπορούν να της αναθέτουν και οτιδήποτε άλλο. Είναι επίσης φανερό, ότι η Επιστημονική Επιτροπή πρέπει να συνδεθεί με τα Πανεπιστήμια, με τα Ερευνητικά Κέντρα, με ό,τι στη χώρα μας ασχολείται γύρω από την κοινωνική ασφάλιση, να κάνει ενδεχόμενα ειδικές ημερίδες, να αναθέσει αναλογιστικές μελέτες για να γίνουμε όλοι κοινωνοί σε βάθος του σημερινού προβλήματος, για να μπορέσουμε να απαντήσουμε με ευθύνη σε σχέση με το αύριο. Θα την εξοπλίσουμε με όλα τα μέσα.

Ηθελα ακόμη πριν κλείσω, να σας πω δυο-τρία πράγματα. Χθες ήμουν σ' ένα συνέδριο που έκανε η Γενική Γραμματεία Ισότητας. Οι γυναίκες ζητούν την δική τους ξεχωριστή συμμετοχή στην όλη πορεία του κοινωνικού διαλόγου. Η θέση μου, είναι ότι εκφράζονται μέσα από τα όργανα τα συνδικαλιστικά τους κλπ., όμως ένας ευρύτερος προβληματισμός που αναπτύχθηκε οδηγεί στην προσέγγιση να δούμε μια δική τους ξεχωριστή συμμετοχή.

Ας το δει παρακαλώ η Συντονιστική Γραμματεία, σε συνεννόηση μαζί τους, και να μας φέρει μια εισήγηση στην άλλη μας ολομέλεια. Η κυβέρνηση κατ' αρχήν είναι θετική προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά δεν παίρνουμε σήμερα απόφαση.

Το χρονοδιάγραμμα, όσον αφορά την Επιστημονική Επιτροπή. Πιστεύω, σας έχω ήδη ανακοινώσει από την προηγούμενη φορά ότι από πλευράς κυβέρνησης, επικεφαλής είναι ο κ.Πλατων Τήνιος και θα τον παρακαλέσω την επόμενη εβδομάδα στο βαθμό που και οι φορείς έχουν στείλει τις προτάσεις τους, να γίνει η πρώτη συνεδρίαση. Να σηματοδοτήσουμε με τον εντονότερο τρόπο, και ας δει τον τρόπο δουλειάς της κλπ. Δηλαδή, να αρχίσει η Επιστημονική Επιτροπή να εργάζεται.

Όσον αφορά τη Συντονιστική Γραμματεία, από πλευράς κυβέρνησης θα είναι επικεφαλής ο Υφυπουργός, ο κ.Ν.Φαρμάκης, θα συμμετέχει ο κ.Σακελλαρόπουλος, ο Γενικός Γραμματέας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και ως Ειδικός Επιστήμονας θα είναι ο κ.Πλάτων Τήνιος. Θα δούμε ποιο θά' είναι το τέταρτο πρόσωπο. Εγώ θέλω να έχουμε όσο γίνεται περισσότερη συμμετοχή. Δεν θέλω να μείνω ακριβώς στους αριθμούς, αλλά δεν μπορούμε να μεγαλώσουμε και πολύ την Συντονιστική Γραμματεία. Θα παρακαλέσω να υπάρξουν και να οριστούν οι εκπρόσωποι από πλευράς εργαζομένων και εργοδοτών.

Στους εργοδότες, υπάρχει ένα πρόβλημα γιατί είναι και πάρα πολλές οι τρίτοβάθμιες οργανώσεις. Είναι ο ΣΕΒ, είναι η ΓΣΕΒΕΕ, είναι οι Εμποροι. Θα υπάρξει απ' ότι κατανοώ, μια τριμελής δική σας εκπροσώπηση. Θα παρακαλέσω να ορίσετε από κοινού έναν επιστήμονα που θα συμμετέχει

και στην Επιστημονική βέβαια Επιτροπή, για να είναι στη Συντονιστική Γραμματεία. Εάν δεν μπορεί να βρεθεί λύση, παρακαλώ να συνεννοηθούμε να βρεθεί μια κοινή λύση.

Στην Επιστημονική Γραμματεία, έχουν δοθεί τα ονόματα. Είχα παρακαλέσει τους επιστημονικούς συλλόγους κλπ. να βρουν κοινή λύση. Εάν δεν βρουν, θα είμαστε λίγο ανοικτοί, ας στείλουν και κάποιον παραπάνω, να τελειώσει το θέμα. Ενδιαφέρει η ουσία και να μην μείνουμε καμιά φορά στον τύπο, που και αυτός βέβαια χρειάζεται για να έχουμε ουσία.

Δύο λέξεις, όσον αφορά την επικοινωνιακή μας πολιτική. Είναι φανερό ότι γύρω από το όλο ζήτημα, υπάρχει στην κοινωνία μας και στους ασφαλισμένους σύγχυση, κυρίες και κύριοι. Το θέμα, δεν μου αρέσει η λέξη, αλλά πουλάει. Και βλέπουμε κάθε ημέρα διάφορα πρωτοσέλιδα ή διάφορες παρουσιάσεις από τα δελτία ειδήσεων.

Πιστεύω ότι πρέπει να συντελέσουμε όλοι στο να μην υπάρξει σύγχυση. Εχουμε συμφωνήσει σε αρχές. Εχουμε μπροστά μας έργο. Έργο δύσκολο και πολύ έργο, για να καταλήξω. Δεν είναι ανάγκη να ανησυχούμε τους πολίτες. Τουναντίον, εμείς έχουμε χρέος να εμπεδώσουμε κλίμα εμπιστοσύνης στους πολίτες και τους ασφαλισμένους, γιατί στόχος μας είναι να διαμορφώσουμε όρους καλύτερης κοινωνικής ασφάλισης στη χώρα μας.

Κατά συνέπεια, χαμηλοί τόνοι λέω εγώ, ενημέρωση του ελληνικού λαού μετά από κάθε συνεδρίαση κάποιου οργάνου, είτε της Ολομέλειας, είτε της Συντονιστικής Γραμματείας σοβαρά και υπεύθυναν από έναν. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο καθένας που συμμετέχει σε οποιοδήποτε όργανο δεν μπορεί να καταθέτει τις προσωπικές του απόψεις, αλλά παρακαλώ να το τονίζει. Δεν θα είμαστε πολλοί που θα ασχολούμαστε και δεν μπορεί κανένας μας -βάζω και τον εαυτό μου μέσα- να μιλάει για λογαριασμό όλων. Και αυτό το σημείο, θέλω να το προσέξουμε.

Τέλος, θα μου επιτρέψετε κυρίες και κύριοι να πω δυο λόγια ή να δώσω μερικές απαντήσεις καλύτερα σε κάποια ζητήματα που μπήκαν την προηγούμενη φορά, από πλευράς των εργαζομένων. Υπάρχει ένα αίτημα, θα το πω για τελευταία φορά, της κατάργησης της ισχύουσας νομοθεσίας ή των αντισσφαλιστικών διατάξεων κλπ. Εδώ, θα επαναλάβω ότι δεν μπορεί να είναι αυτό η προϋπόθεση του διαλόγου αλλά το αποτέλεσμα του διαλόγου. Και όταν λέω το αποτέλεσμα, δεν εννοώ το συνολικό αποτέλεσμα. Μπορεί να δούμε και τις επιμέρους φάσεις, αλλά μέσα από τον διάλογο. Γι' αυτό τον ξεκινάμε.

Υπάρχουν άλλα δύο κρίσιμα ζητήματα. Το ένα ήταν τα όρια συνταξιοδότησης, και κυρίως η 35ετία. Είναι φανερό, ότι είναι από τα κεντρικά ζητήματα του διαλόγου. Ιδιαίτερα για την 35ετία, υπάρχει και

πρόβλημα γιατί βρίσκεται σε αναντιστοιχία με άλλες ρυθμίσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Οριστική απάντηση, σήμερα δεν μπορεί να δοθεί. Έχω πει ότι εάν κριθεί αναγκαίο, να προταχθεί, και ας προταχθεί στα πλαίσια ανάπτυξης του διαλόγου. Ξεκινάμε με τον διάλογο. Θα βγει μέσα απ' αυτή τη συζήτηση και απ' αυτή την κουβέντα.

Το δεύτερο, είναι οι συντάξεις των Επικουρικών Ταμείων. Η κυβέρνηση σας επαναλαμβάνω, έχει αποδεχθεί ότι υπάρχει θέμα. Υπάρχει και μια σχετική ασάφεια στο νόμο, σε σχέση με το 20%. Έχουμε όμως προσδιορίσει τους άξονες αντιμετώπισης του θέματος και έχω κάνει και προσωπικά κατ' επανάληψη δηλώσεις. Το φθινόπωρο, θα είμαστε έτοιμοι για αποφάσεις. Θα έχουν έρθει οι αναλογιστικές μελέτες. Θα έχουμε προσεγγίσει το ζήτημα και είναι φανερό ότι το θέμα θα τεθεί στην Επιτροπή Κοινωνικού Διαλόγου.

Και είναι φανερό επίσης, ότι οι αρχές που είπαμε προηγούμενα, δηλαδή της ανταποδοτικότητας, της αλληλεγγύης των γενεών, της προστασίας του εισοδήματος των συνταξιούχων και ιδιαίτερα των χαμηλοσυνταξιούχων, η άμεση αντιμετώπιση της βιωσιμότητας προβληματικών ταμείων θα καθορίσουν τις τελικές μας αποφάσεις. Δεν νομίζω ότι σ' αυτό το θέμα μπορώ να πω τίποτα περισσότερο σήμερα.

Τέλος, κυρίες και κύριοι, θεωρώ σκόπιμο για άλλη μια φορά και πολύ επιγραμματικά, να σας καταθέσω τις σκέψεις μου σε σχέση με την πορεία και την ολοκλήρωση του Κοινωνικού Διαλόγου. Πολύ σύντομα.

Πρώτο. Ηλθε η ώρα να συζητήσουμε ανοιχτά, με ειλικρίνεια - χωρίς ιδεαλισμούς και προκαταλήψεις και να αποφασίσουμε για το μέλλον της εργασίας και της κοινωνικής ασφάλισης στη χώρα μας. Αυτή είναι η ουσία του διαλόγου και πρέπει να γίνει κατανοητό και πιστεύω ότι δεν έχει γίνει όχι ανάμεσά μας, ευρύτερα κατανοητό τι επιχειρούμε σήμερα εδώ.

Ιδιαίτερα για την κοινωνική ασφάλιση, το ερώτημα είναι - τουλάχιστον για μένα και είναι βαθιά μου η πίστη αυτή ότι αυτό το ερώτημα - ή σχεδιάζουμε και παίρνουμε μέτρα από σήμερα για το αύριο ή μετά από μερικά χρόνια, η κατάσταση θα είναι πολύ χειρότερη απ' ότι είναι σήμερα. Αυτή είναι η ουσία του προβλήματος.

Και όταν αποφασίζαμε τον Κοινωνικό Διάλογο, αυτό ήταν στην αφετηρία της σκέψης μας. Θα μπορούσαμε να ακολουθήσουμε ως Κυβέρνηση ένα άλλο παράδειγμα, να διαχειριστούμε σωστά τα ταμεία, να αυξήσουμε ενδεχομένως τις δαπάνες του προϋπολογισμού για κοινωνική προστασία, ώστε να μην αντιμετωπίσουμε προβλήματα ταμειακά κατά τη διάρκεια της θητείας μας.

Θα μπορούσαμε με μία φράση δηλαδή, να παραπέμψουμε το ασφαλιστικό ζήτημα στην επόμενη τετραετία, με μια "παραδοσιακή" αντίληψη, "ας αφήσουμε την ωρολογιακή βόμβα να σκάσει στα χέρια κάποιων άλλων". Δεν διαλέξαμε αυτό το δρόμο. Επιλέξαμε το δύσκολο δρόμο, που είναι δρόμος χρέους και ευθύνης.

Και σας καλέσαμε, καλέσαμε δηλαδή την οργανωμένη κοινωνία, να έχει τη δική της ξεχωριστή συμμετοχή σ' αυτή την προσπάθεια. Είναι γνωστό, ότι εκπροσωπείτε εδώ ομάδα συμφερόντων, θα λέμε τα πράγματα όπως είναι. Και φυσικό είναι να επιδιώκετε την μεγιστοποίηση των ωφελειών γι' αυτούς που εκπροσωπείτε.

Ομως πρέπει στην αφετηρία να συνομολογήσουμε ότι η κοινή μας προσπάθεια δεν θα επιτύχει να δεν υπάρχουν υποχωρήσεις χάριν του κοινού συμφέροντος. Και κοινό νομίζω είναι το συμφέρον της μεγιστοποίησης της αντοχής, αλλά και της ποιοτικής εξέλιξης της κοινωνικής ασφάλισης στη χώρα μας.

Μ' αυτά που είπα, δεν αγνοώ ούτε υποβαθμίζω τα επιμέρους προβλήματα των ασφαλισμένων. Πρέπει και σ' αυτά τα άμεσα προβλήματα να δώσουμε τις καλύτερες δυνατές λύσεις και όσο γίνεται συντομότερα. Ομως θέλω να τονίσω, ότι επιμέρους ζητήματα ή επιμέρους διευθετήσεις, αποκτούν ιδιαίτερη αξία μόνο όταν αντιμετωπίζονται μέσα στα πλαίσια των συγκεκριμένων αρχών και στόχων.

Γι' αυτό θεωρώ πολύ κρίσιμο να συμφωνήσουμε πάνω στα ζητήματα των αρχών. Αλλωστε για όλους μας το κέντρο της σκέψης μας και της δράσης μας είναι ο άνθρωπος. Ο άνθρωπος που στην ελληνική κοινωνία έχει τον τελευταίο καιρό προβλήματα. Ζει καταστάσεις αβεβαιότητας και ανασφάλειας.

Στο τέλος αυτής της διαδικασίας, εγώ θα έλεγα γιατί όχι από σήμερα, έχουμε χρέος κυρίες και κύριοι να εμπεδώσουμε εμείς κλίμα σιγουριάς και ασφάλειας. Ελάχιστη προϋπόθεση είναι το αίσθημα ευθύνης που διακρίνει όλους μας και όλους σας. Η ειλικρίνεια, η νηφαλιότητα.

Η Κυβέρνηση αλλά και ο υποφαινόμενος μ' αυτό τον τρόπο θα πορευτούμε σ' αυτή την μεγάλη υπόθεση. Σας ευχαριστώ.